

Наукова робота

**АВТОРСЬКИЙ СТИЛЬ СВЯТОСЛАВА ВАКАРЧУКА: ЛЕКСИЧНИЙ
РІВЕНЬ**

«GLORIA»

2012

Зміст

Вступ.....	3
Розділ I. Теоретичний аспект вивчення авторського стилю та його інструментів.....	6
1.1. Визначення поняття стилю та авторського стилю.....	6
1.2. Лексичні засоби вираження авторського стилю в поетичному тексті.....	10
Розділ II. Характеристика авторського стилю С. Вакарчука на лексичному рівні.....	16
2.1. Якісний аналіз тропів у творчості С. Вакарчука.....	16
2.2. Функція синонімів й антонімів у формуванні авторського стилю.....	22
Висновки.....	27
Список використаної літератури	31

Вступ

Питання, пов'язані з категорією авторського стилю, належать до числа тих суперечливих проблем мовознавства, які на кожному новому етапі розвитку лінгвістичної науки не втрачають своєї актуальності. Дослідники єдині в тому, що без усвідомлення поняття авторського стилю неможливо визначити композиційну своєрідність твору, проникнути в глибини художнього тексту, встановити особливості словесної архітекτονіки твору.

Стиль може бути визначений як найбільш безпосереднє зримо й відчутне вираження авторської присутності в кожному елементі, матеріально втілений і творчо усвідомлюваний «відбиток» авторської активності, яка створює й організовує художню цілісність.

Стиль – це утвердження індивідуального, властивого автору способу викладу й організації ідеї, це такий спосіб організації словесного матеріалу, який, виходячи з художнього бачення автора, створює новий, тільки йому властивий образ світу, тому індивідуальний стиль створюється не стільки сюжетом і темою, скільки художнім баченням, що стоїть за ними й розкривається в них. Стиль – це сфера оперативного впливу на свідомість реципієнта.

Зазвичай стиль втілюється на різних мовних рівнях, але найяскравіше та найвідчутніше авторський стиль виявляється саме на лексичному рівні. Особливо це відчутно в поетичних текстах, де лексичні засоби є основними інструментами стилетворення.

Одним із яскравих представників сучасного українського письменства є С. Вакарчук, автор текстів пісень гурту «Океан Ельзи». Популярність групи серед поціновувачів якісної музики говорить про те, що творчість С. Вакарчука непересічна, має власний стиль, а отже варта окремого наукового дослідження.

Аналіз наявних праць, що стосуються стилю загалом й авторського стилю зокрема, можемо зробити висновок, що ці теми досліджені майже в

повному обсязі, але достатньо суперечливо. Так, наприклад, у лінгвістиці категорія *стилю* входить до комплексу найважливіших наукових проблем, які активно розроблялися вченими багатьох поколінь (В. Виноградов, М. Бахтін, С. Єрмоленко, В. Кухаренко, А. Левицький, Б. Томашевський та інші).

Категорія *авторського стилю* включає поняття образу автора, авторської манери письма, типу творчості (В. Виноградов, В. Кухаренко, О. Кухар-Онишко, Л. Тимофєєв, А. Ткаченко, М. Храпченко, Г. Винокур, Б. Ларін, І. Степанченко, Н. Борисенко, В. Дроздовський, Н. Сологуб, Л. Ставицька, Н. Дужик, С. Бибик, А. Мойсієнко, О. Переломова та інші).

Праць, присвячених авторському стилю саме С. Вакарчука, у полі нашого зору знайдено не було. Тому **актуальність** роботи зумовлена відсутністю комплексних наукових досліджень, у яких аналізуються особливості авторського стилю С. Вакарчука.

Мета – визначити особливості авторського стилю С. Вакарчука на лексичному рівні.

Реалізація цієї мети передбачає виконання таких **завдань**:

- сформувати комплексне значення понять «стиль» та «авторський стиль»;
- окреслити найпоширеніші лексичні засоби вираження авторського стилю в поетичному тексті;
- проаналізувати найуживаніші автором тропи;
- провести кількісний аналіз слів, що вживаються найчастіше;
- з'ясувати функцію абсолютних та контекстуальних синонімів та антонімів;

Об'єкт дослідження – музичні альбоми гурту «Океан Ельзи» «Міра» та «GLORIA» (автор поетичних текстів – С. Вакарчук).

Предмет дослідження – лексичні одиниці аналізованих текстів, зокрема тропи, а також явища синонімії та антонімії.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній уперше був проаналізований авторський стиль С. Вакарчука, зокрема на лексичному рівні. Проведено не лише якісний, але й кількісний аналіз лексичних одиниць текстів пісень.

Методи дослідження. Під час виконання роботи ми послуговувалися такими методами дослідження, як тематико-типологічний (вивчення та опрацювання наукової літератури з цієї теми), порівняльний (систематизація напрацьованих наукових, теоретичних та практичних досліджень), а також описовий метод, методи аналізу та синтезу.

Крім того, досить важливим для нас був огляд літератури як для загального вивчення теми, так і для висунання власних гіпотез.

Практичне значення одержаних результатів: спостереження і висновки, отримані в результаті аналізу текстів, можуть бути використані в лекційних курсах із загального мовознавства, лексикології та стилістики, аналізу художнього тексту, при написанні підручників, посібників зі стилістики та авторської стилістики.

Розділ I. Теоретичний аспект вивчення авторського стилю та його інструментів

1.1. Визначення поняття стилю та авторського стилю

Термін «стиль» є багатозначним, тому навколо нього часто панує невизначеність. У найширшому розумінні цього слова під стилем розуміють напрям, течію, мистецтво певної епохи, вважаючи ці терміни синонімами або вважаючи стиль складовою частиною цих понять. Звужуючи послідовно значення цього терміна, його розуміють як певні особливості художньої творчості митців одного часового проміжку, літературної школи, естетичних уподобань, зрештою, творчості одного митця чи одного твору мистецтва.

Як зазначають автори «Теорії літератури» О. Галич, В. Назарець та Є. Васильєв [4, 34], стиль є індивідуальним утіленням художнього методу. Якщо метод визначає загальний напрям творчості, то стиль віддзеркалює індивідуальні властивості художника слова. Стиль – це сукупність художніх особливостей літературного твору. У ширшому розумінні стилем також називають систему художніх засобів і прийомів у творчості окремого письменника, групи письменників (течії або напрямку), цілої літературної доби [4, 45].

Поняття стилю сьогодні є багатограним, а в багатьох аспектах – невизначеним. Про стиль говорять не лише в літературознавстві, а й у лінгвістиці, мистецтвознавстві, естетиці, культурології. За справедливим зауваженням В. Одинцова, жодна галузь мовознавчих досліджень не має такої розбіжності суджень щодо об'єкта свого вивчення, як стилістика [13, 11].

У загальному семіотичному значенні стиль можна виявити в будь-якій знаковій системі, де дозволяється варіювання одиниць у межах існуючої системи правил та принципів. Визначення мовного стилю, яких чимало в сучасній лінгвістиці, залежить від того, наскільки широко уявляється сам

об'єкт стилістики. Для більшості сучасних мовознавців – це сфера мовної варіативності, яка співвідноситься з контекстом ситуації та функцією висловлювання [7, 23]. При такому підході досягається максимальне охоплення мовного варіювання в різноманітних функціональних виявах мови.

Поняття «стиль» не можна окреслити з належною повнотою, не беручи до уваги соціальний аспект. Останній передбачає врахування таких критеріїв:

1) історично сформована функція, яку виконує стиль у суспільній діяльності та суспільній свідомості;

2) лінгвальні засоби, які використовуються для реалізації цієї функції в мовленні, їх відбір та організація, що мають нормативний характер [19, 11].

Для вченого В. Виноградова стилі мови – це мовні системи, що виникають у процесі функціонування мови в різних сферах людської діяльності (спілкування) та в різних цілях, це структурні обриси функції мови в її багатогранних проявах. [3, 13].

Стиль за М. Кожиною – це своєрідний характер мовлення того чи іншого його різновиду, який відповідає означеній сфері суспільної діяльності та співвідносній з нею формі свідомості, що створений особливостями функціонування в цій сфері мовних засобів та специфічною мовленнєвою організацією, яка утворює її загальне стилістичне забарвлення [7, 49].

О. Пономарів визначає мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання [16, 5].

Не ставлячи за мету дати власне визначення стилю, ми скористаємося формулюванням І. Чередниченка: стиль – це різновид мови, який використовується в типовій соціальній ситуації та який відрізняється від інших варіантів своїми мовними, граматичними та фонетичними рисами [21, 87].

Отже, стиль – це не тільки сукупність стилістично забарвлених одиниць мови, він є такою організацією мовлення, елементи якої найтіснішим чином функціонально взаємопов'язані в одне ціле на основі

реалізації ними якоїсь однієї функції; усі вони, як і все ціле, спрямовані на виконання конкретного комунікативного завдання.

Найпоширенішим у науці про літературу є розуміння стилю як індивідуальної творчої манери, «творчого обличчя» окремого письменника. Стиль письменника пов'язаний не лише з обраним художнім методом, а й із творчою індивідуальністю митця. Цікаво, що такий підхід до стилю мав місце ще в античну добу. Видатний давньогрецький філософ Платон, відзначаючи зв'язок стилю з творчою індивідуальністю, писав: «Яким є стиль, таким є характер». А давньоримський драматург Сенека говорив, що стиль «є обличчям душі» [12, 63].

Термін «стиль» походить від латинського слова «stilos», що позначав загострену паличку для писання на вощаних дощечках. Згодом, завдяки метонімії, стилем іменують саме письмо, почерк, своєрідність складу, а пізніше – індивідуальні особливості творчості письменника загалом [4, 45]. «Словник літературознавчих термінів» В. Лесина та О. Пулинця [10, 358] визначає стиль авторський чи індивідуальний як ідейно-художню своєрідність творчості письменника, риси його творчої індивідуальності, зумовлені життєвим досвідом, світоглядом, загальною культурою, характером, уподобаннями, орієнтацією на певні літературні напрями тощо.

Кожний видатний письменник має свій стиль, тобто улюблені теми і проблеми, найбільш відповідні жанри, найчастіше вживані засоби побудови творів, ліплення образів і розкриття характерів персонажів, свою творчу манеру, свій «почерк» і неповторні інтонації, по-своєму підходить до використання досвіду попередників і сучасників, своєрідно користується скарбами загальнонародної мови тощо.

Звуженим трактуванням є індивідуальний стиль як певний набір мовно-стилістичних прийомів, однак своєрідність твору чи творчості одного митця не визначається лише мовленнєвими особливостями.

Така невизначеність із цим поняттям призводить до того, що виникають сумніви в будь-якій можливості дефініціювання терміна «індивідуальний стиль».

Стиль – це явище цілісне, означає не тільки фактичне співіснування різних прийомів, а й внутрішню взаємну їхню зумовленість, органічний чи систематичний зв'язок, що існує між окремими прийомами [11, 69]. І хоча стиль пов'язаний з категорією художньої форми, з оригінальним використанням певних художніх прийомів і засобів, необхідно вбачати в стилі також і зв'язок зі змістом твору, з його ідеєю, проблематикою, письменницьким світоглядом.

«Художній стиль письменника являє собою вираження його світогляду, втілене в образах мовними засобами. Тому стиль як явище форми неможливо вивчати у відриві від ідейно-образного змісту твору» [3, 20].

Індивідуальний стиль – явище неповторне. При дослідженні стилю письменника потрібно уважно проаналізувати зміст і форму його творів, а також порівняти з творчістю попередників і сучасників.

Письменник творить, спираючись на неординарний стиль та оригінальність світобачення, такий спосіб духовного втілення, який настільки ж підлягає умовам, продиктованим матеріалом, наскільки й відповідає вимогам певних видів мистецтва і законам, котрі формуються із поняття предмета. Оригінальність полягає у відмінному від інших баченні світу кожної окремої людини. Автор, як і будь-яка особа, керується не тільки власним, а й загальнолюдським досвідом і постулатами попередніх поколінь.

Стиль є свідченням мистецького таланту автора. Видатні письменники завжди приділяють величезну увагу своєму стилю, роботі над ним. Завдяки стилю митець творчо відтворює чи перетворює, художньо опрацьовує життєвий матеріал. Загальні теми, проблеми, події набувають в індивідуальному стилі письменника своєї художньої неповторності, адже вони «пропускаються» через особистість митця.

Маючи «стильове обличчя», письменник з кожним твором видозмінює його. Така еволюція природна і закономірна, оскільки змінюються тематика й проблематика. Крім того, письменник як автор, що пильно вдивляється в новий матеріал, «дослухається» до його «мови», також перевтілюється, наповнюється іншим світовідчуттям, що неминуче позначається на стилі його нових творів.

Таким чином, індивідуальний стиль письменника – це ідейно-художня своєрідність творчості письменника, риси його творчої індивідуальності, зумовлені життєвим досвідом, світоглядом, загальною культурою, характером, уподобаннями, орієнтацією на певні літературні напрями.

1.2. Лексичні засоби вираження авторського стилю в поетичному тексті

Поезія це – вершина розвитку літератури, вона є одним з найцікавіших та найдосконаліших творінь людства. Неповторність та естетична цінність поетичного твору залежить від певного, характерного тільки для нього набору та організації лексичних одиниць. Оскільки мовні одиниці в художньому тексті виконують подвійну функцію – комунікативну та естетичну, слово у ньому може реалізовувати не тільки свої безпосередні номінативні значення, але й художньо-стилістичні, зі всіма притаманними їм емоційними, експресивно-образними компонентами [8, 10].

Особливості використання лексичних одиниць повністю розкриваються лише в цілісному контексті твору. Деякі слова зазнають різкого семантичного зсуву, набувають незвичайної сутності та стають важливими художньо-образними елементами ідейно-естетичної структури поетичного твору. Дослідження художньої мови передбачає виділення набору маркованих елементів у тексті поетичного твору та вивчення тих

зв'язків, які встановлюються між мовними одиницями, релевантними для виявлення ідентифікаційних характеристик твору.

Дослідження мови поезії є досить широким полем для вивчення, оскільки поети використовують велику кількість різноманітних мовних засобів. Кількість і характер тропів залежать від творчого методу і стилю письменника. Поетична мова творів характеризується застосуванням різноманітних тропів. Тропи (грецьк. *trpos* – зворот мови) – використовувані в художній творчості слова і звороти, вжиті не в їх прямому, а в образному, переносному значенні [9, 231].

Відоме дослідження поетичної мови О. Бандури зазначає: «Художня функція тропів полягає в тому, що вони допомагають виділити, підкреслити в зображуваному характері, явищі, предметі потрібну рису чи якість, тобто сприяють їх індивідуалізації. Тропи надають художньо-образної виразності, емоційності, поетичності» [1, 78].

Аналіз літературознавчих джерел засвідчив, що вчені по-різному визначають види тропів.

Наприклад, О. Бандура розрізняє тропи першої групи (епітет, порівняння, метафора, уособлення, алегорія, символ), тропи другої групи (метонімія, синекдоха, гіпербола, літота, іронія, оксюморон, перифраз, евфемізм) [1, 79]. Автори літературознавчого словника-довідника «*Nota bene!*» Р. Гром'як та Ю. Ковалів зазначають, що основні різновиди тропів – це метафора, метонімія, синекдоха, епітет, гіпербола, літота, іронія та інші засоби поетичного мовлення [11, 295]. А. Ткаченко вказує на наявність таких тропів у художній мові: порівняння, епітети, метафори, метонімія, перифраз (різновиди: табу, евфемізми), іронія (сарказм), оксиморон (оксюморон), катахеза, гіпербола, літота, алегорія, символ, образ-емблема [20, 242].

Т. Крайнікова подає таку класифікацію художніх засобів: прості (епітет, метафора), складні (алегорія, гіпербола, іронія, літота, метафора, метонімія, оксиморон (оксюморон), перифраз, персоніфікація, символ, синекдоха [8, 14]. В. Пахаренко визначає прості тропи (епітет, метафора,

оксиморон (оксюморон)), складні – метафора (її різновиди: власне метафора, метонімія, алегорія, символ), метонімія (її різновиди: синекдоха, гіпербола, літота, антономазія, евфемізми, перифраз), іронія (її різновиди: власне іронія, сарказм, інвектива) [14, 10].

Для визначення основних тропів скористаємося «Коротким тлумачним словником лінгвістичних термінів української мови» під редакцією С. Єрмоленко. Звернімо увагу на такі терміни: епітет, метафора, алегорія, гіпербола, літота, метонімія, персоніфікація, символ, синекдоха.

Епітет – художнє, образне означення, що називає характерну властивість предмета, явища. Найчастіше в ролі епітетів виступають прикметникові означення [6, 58]. Епітет належить до найуживаніших поетичних прийомів. М. Рибникова стверджує: «Як майстер пензля тяжіє до певних фарб та ліній, так художник слова тяжіє до певних епітетів. І ось цими епітетами для читача визначається тоді не стільки світ (творця), скільки сам творець цього світу, поет. Міра суб'єктивності письменника найбільш відчутна, коли аналізуються постійні епітети» [17, 159].

Метафора, наприклад, – один з основних тропів, який полягає в перенесенні ознак з одного предмета, явища на інший на підставі подібності. В основі метафори лежить логічний механізм порівняння. Суть лексичної метафори – уживання слова в непрямому значенні, поетична метафора будується на різних асоціаціях між предметами, на увиразненні якоїсь ознаки. Завдяки метафорі створюються словесні образи. Щодо структури розрізняються: метафора-словосполучення, метафора-речення, метафора-текст, щодо форми вираження переносної ознаки – іменникові, прикметникові, дієслівні, прислівникові [6, 88].

Алегорія – втілення абстрактного поняття в конкретному художньому образі, належить до розгорнутої метафори, як правило виступає не у формі окремого слова, а уривку, реалізовується як персоніфікація, уособлення [6, 13].

Гіпербола – стилістичний троп, який свідомо перебільшує силу, розмір, значення, якість якогось предмета, явища з метою стилістичного увиразнення [6, 37].

Протилежною гіперболі вважається літота – стилістичне применшення якої-небудь ознаки предмета, яке полягає у використанні форм заперечення; прийом заперечення заперечення [6, 86].

Метонімія – вид тропу, переносна назва предмета чи явища, яка виникає на основі внутрішнього чи зовнішнього зв'язку між сумісними поняттями. Такими поняттями виступають предмет і матеріал, з якого зроблено цей предмет, простір і люди, що наповнюють цей простір, посуд і вміст, автор і його твір [6, 89].

Персоніфікація – уособлення, троп, побудований на перенесенні ознак і властивостей людини, істоти на неживі предмети, явища та абстрактні поняття. Один з видів метафори [6, 124].

Іншим тропом є символ – слово, що має усталені асоціативні зв'язки з відповідним поняттям, значення не має чітко окреслених контурів, пов'язаний з мовною метафорою [6, 115].

Синекдоха – вид тропу, переносне вживання назви частини предмета замість цілого, однини замість множини або навпаки; іноді розглядають як частину метонімії [6, 153].

Серед словесних художніх засобів, які створюють естетичну реальність, найбільш характерними є слова з символічним значенням. У перекладі з грецької слово «символ» означає «знак», «прикмета». Вирізняють символи універсальні, міфологічні, традиційні, індивідуальні та ін. Тлумачення їх відбувається на філософському, естетичному, психологічному, лінгвістичному та інших рівнях [15, 23]. За словами О. Переломової, часто слова-символи стають домінантами, що рухають сюжет і створюють цілу систему образів, виконують текстотворчу функцію.

Уживання кожного із зазначених тропів є яскравою авторською характеристикою, адже добір тих чи інших тропів, частота їх уживання,

порядок розташування характеризують авторський стиль. Високим професіоналізмом вважається створення авторських тропів, що доречно та яскраво передають настрій та характер авторського стилю, найефективніший вплив на читача, слухача авторські тропи мають у віршованих текстах.

Емоційність і образність поетичних творів створюється завдяки лексико-стилістичним засобам, зокрема помітним є використання синонімів та антонімів.

Синоніми – слова близькі, але не тотожні за значенням. О. Гвоздьов зауважує, що синоніми, маючи спільне ядро значення, дуже розрізняються відтінками [5, 31]. У художній мові іноді письменники вдаються до нагромадження синонімів з метою надати висловлюванню переконливості, експресії, підкреслити те чи інше інтонаційне забарвлення мови.

Поряд з лексичною синонімією в поетичній мові письменники застосовують і контекстуальну, нефіксовану словниками синонімію.

Контекстуальні синоніми – слова і вирази, які позначають предмет у невласливому для них переносному значенні. І. Білодід доводить: «Контекстуальні синоніми творяться в процесі індивідуального акту мовлення в тому разі, коли мовцеві не вистачає наявних у мові або відомих йому синонімів для передачі тієї чи іншої думки з необхідними для цього змістовими і стильовими та оцінними нюансами; причиною появи контекстуальних синонімів може бути також неможливість з якихось причин – соціальних, побутових, естетичних – назвати якусь реалію її прямою, незауваженою назвою» [2, 127].

Залежно від компонента, яким відрізняються значення двох синонімів, розрізняють такі підгрупи синонімів:

1. синоніми, що служать для підкреслення і виділення певної ознаки того ж поняття, яка з погляду мовця є істотною;
2. синоніми, що служать для виявлення ступеня чи міри ознаки, якості або стану;
3. синоніми, що характеризують інтенсивність дії або стану;

4. синоніми, що підкреслюють якусь особливість.

Також важливим елементом авторської стилістики є антоніми – пари слів, які вживаються в художній літературі як лексична антитеза, зважаючи на їхню смислову бінарну опозицію [6, 11].

Семантична природа антонімів, що передбачає вираження протилежностей, дозволяє широко використовувати їх як яскравий виражальний засіб у художній мові. Антоніми можуть виражати, наприклад, підсилення, постійність дій або станів, їх зміну чи послідовність. Антоніми поділяються на дві основні групи: кореневі (що мають різні корені) та афіксальні (у яких спеціальні афікси чи їх відсутність виражають семантичну різницю) [14, 114].

Антоніми бувають загальноживані (постійні, абсолютні) й контекстуальні. Загальноживані антоніми мають протилежне значення й поза контекстом; контекстуальні ж набувають протилежного значення тільки в контексті внаслідок переносного вживання слова.

Отже, можна сказати, що лексичних засобів та способів для вираження авторського стилю в тексті існує багато, вони виконують різну стилістичну функцію та по-різному впливають на читача. Вміння та здатність унікально та влучно використовувати лексичні засоби для досягнення мети автора визначають його майстерність та професіоналізм.

Розділ II. Характеристика авторського стилю С. Вакарчука на лексичному рівні

2.1. Якісний аналіз тропів у творчості С. Вакарчука

Об'єктом нашого дослідження є твори відомого українського композитора та виконавця, фронтмена гурту «Океан Ельзи» С. Вакарчука.

Для того, щоб у повному обсязі досягнути стильову манеру автора, коротко розглянемо його біографію. «Святослав Іванович Вакарчук народився 14 травня 1975 у місті Мукачеве Закарпатської області. Український музикант, вокаліст, лідер рок-гурту «Океан Ельзи», композитор, громадський діяч. Заслужений артист України, народний депутат України 6-го скликання (від 2007 до 2008 року). Кандидат фізико-математичних наук (2009).

Народився в сім'ї львівського професора фізики, закінчив львівську школу з поглибленим вивченням англійської мови зі срібною медаллю. Два роки вчився в музичній школі за класом скрипки, паралельно освоював гру на баяні. У 1991 – 1996 навчався на фізичному факультеті Львівського університету (спеціалізація – теоретична фізика). Друга вища освіта – економіст-міжнародник. 1996 – вступив до аспірантури на кафедрі теоретичної фізики того ж університету.

Гурт «Океан Ельзи», завдяки творчості якого Святослав Вакарчук став відомим співаком та композитором, було створено 1994 року. Святослав став не тільки організатором гурту, але й автором переважної більшості текстів та музики й незмінним лідером «Океану Ельзи». Після закінчення університету Вакарчук міг продовжувати навчання за кордоном, але натомість обрав музичну кар'єру. Гурт до того часу вдало виступив на кількох фестивалях, і Святослав разом з ним поїхав до Києва записувати дебютну платівку («Там, де нас нема», 1998).

Після відходу учасників гурту, які грали разом ще з середини 1990-х, Святослав пише пісню «Дякую». Альбом «GLORIA» (2005) було записано вже в новому складі «Океану Ельзи».

4 листопада 2008 року в Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка відбувся концерт-презентація нового музичного проекту Святослава Вакарчука «Вночі».

За оцінкою тижневика «Кореспондент», Святослав Вакарчук входить до першої сотні найвпливовіших і найвідоміших людей в Україні» [18].

Тексти пісень, які були досліджені, входять до складу альбому «Міра», що вийшов у 2007 році, та «GLORIA» 2005 року випуску, автором усіх композицій є С. Вакарчук. Те, що досліджуваний нами автор є уродженцем Західної України, також є значним фактором впливу на стильову манеру поета, на його словниковий запас та особливості побудови речення, характерні для даної місцевості.

Базова освіта С. Вакарчука не вплинула значною мірою на його авторський стиль, лексика його творів далека від професіоналізмів, більше того, вона абсолютно поетична. Отже, можемо зробити висновок, що автор вдало розрізняє та розділяє сфери своєї діяльності та не змішує їх.

Одним із стилістичних прийомів автора є часте вживання яскравих тропів. Наприклад, епітетів, серед яких виділяємо: «*незнайомий світ*», «*ніжне ім'я*», «*ніжно-зелений світ*», «*дивний сон*», «*ледь помітний сон*», «*теплі краплі дощу*», «*світле намисто*», «*рани загоєні*», «*зайві слова*», «*вільні думки*», «*останній вагон*», «*довгий шлях*», «*наша висота*», «*доля не зла*» та інші.

Стилістична роль епітетів у поетичному тексті значна, адже сприяє більш яскравому образному сприйняттю предметів та явищ, зображених автором. Так, наприклад, епітет «*теплі краплі дощу*» сприяє кінестетичному сприйняттю образу, допомагає практично відчувати те явище, про яке говорить автор.

Епітет *«наша висота»* вказує на особність, приналежність висоти ліричним героям. Замість того, щоб казати, що *«висота була нами взята»* чи *«ми досягли своєї мети»*, автор доречно й влучно обмежується лише займенником *«наша»*, який абсолютно точно визначає висоту, яку вже ніхто й ніколи не зможе відібрати. Автор залишає читачеві простір для фантазії.

Троп *«ледь помітний сон»* має більш візуальний вплив. Створює образ чогось невловимого, нематеріального, того, що дуже важко спіймати, потримати в руках чи відчуту, але одночасно із цим доводить, що це явище існує, воно можливе.

Також у текстах присутні порівняння: *«до тебе, як до зірок»*, *«так бавляться як діти»*, *«ніжна як сон»*, *«надію сильну, як любов»* та інші.

Порівняння у текстах творів також виконують вагому стилістичну функцію, вони допомагають зрозуміти авторський задум шляхом перенесення одних ознак явищ чи предметів на інші. Порівняння *«сильна, як любов»* створює образ нездоланності, чогось вічного та незнищеного.

Порівняння *«до тебе, як до зірок»* говорить про недосяжність, але разом з тим візуальну близькість, і все ж яку подолати майже нереально. Троп *«так бавляться, як діти»* має вплив практично на всі сигнальні системи, адже викликає як візуальні, так і аудіальні та кінестетичні асоціації. Але найбільший вплив це порівняння має на психологічному рівні, адже викликає спогади, пов'язані з безтурботністю, легкістю, щастям.

У текстах знаходимо приклади й інших тропів, зокрема метафори *«океані людей»*, оксюморону *«квіти палить росою»*, літоту *«ніяк не помічають»*, *«ніяк не відпускають»*, та персоніфікації *«не зможу приспати думок»*, *«квіти на вікні тихо сплять на світанні»*, *«очі бавляться»*, *«без них не може земля»* тощо.

Подвійне заперечення має значну стилістичну функцію, адже підкреслює неминучість, незворотність явищ та процесів. Знаходимо такі приклади подвійних заперечень: *«хіба не знаєш ти, як не живу без тебе я»*, *«ніяк не помічають»*, *«ні, не такі твої сліди»* та інші. Автор часто

використовує цей прийом для підкреслення експресії та значних переживань ліричного героя.

Щодо уособлення, то *думки, квіти, очі, земля* виступають у тексті як живі істоти, що можуть спати, бавитися та інше. Такий авторський прийом говорить про його здатність оживлювати предмети, вводити їх у дію, надавати життя та змушувати виконувати авторський задум. Це, безперечно, ознака авторського стилю.

На підставі кількісного аналізу робимо висновок, що найулюбленішим художнім засобом С. Вакарчука є епітети. Усі вони мають позитивне зображення, у творчості автора немає негативу. Епітети С. Вакарчука дуже яскраві та образні, дають змогу більш точно уявити авторський задум.

Одним із цікавих авторських прийомів є часті повторення, що зустрічаємо майже в кожному аналізованому тексті. Наведемо кілька прикладів: *«В кожного є своя, В кожного є міра тепла», «Сьогодні нас двоє, нас двоє», «Якби сьогодні, Якби сьогодні було завжди», «Хіба не знаєш ти, як не живу без тебе я, Хіба не знаєш ти, для кого музика моя?», «Ти стала для мене хлібо-водою, хлібом-водою», «В небі сонце встає над головою, над головою», «Та все далі, далі, далі я і ти», «Хіба хтось сказав, що буде легко? Хіба хтось сказав, що буде легко? Хіба хтось сказав, що буде легко? Та хіба ти можеш жити без мети?», «Більше не можу без тебе, Більше не можу без тебе», «Все те, що нас зупиняє, Все те, що змінює нас», «Дайте нам бути такими, якими ми є, Дайте нам спокій від ваших щоденних атак, Дайте нам бути такими, якими ми є...», «Тих, хто чекав, що буде з нами, Тих, хто не став і хто не зміг» тощо. Усі ці повтори характерні для альбому «Міра».*

У пісенній добірці «GLORIA» спостерігаємо такі повтори: *«Моє життя, Моє бажання», «Нас хотіли так назвати, щоб як у всіх. Нас хотіли зупинити, але ми без них», «Вище неба, Вище неба, Вище неба», «Мені би мовчати, але ти все знаєш, Мені би тікати, але ж ти не даєш», «Я не забуду тебе, Ніколи, ніколи», «З тобою я, з тобою я, З тобою, бо зупинятися вже*

пізно», «Хто ти є? Ти взяла моє життя, І не віддала. Хто ти є? Ти випила мою кров І п'яною впала. Хто ти є? І ким би не була ти, Я не здамся без бою!».

Порівняльний аналіз говорить про те, що повтори – явище, характерне не для одного періоду, а постійний елемент авторського стилю. Зважаючи на те, що «Міра» – альбом пізніший, ніж «GLORIA», можна зробити висновок, що інструмент повторення набуває у творчості С. Вакарчука все більшого й більшого значення та поширення.

Можна сказати, що прийом повторення є характерним, а здебільшого найуживанішим у творчості С. Вакарчука, це є його своєрідною «візитною картою», що робить його творчість унікальною та упізнаваною.

Значну увагу слід приділити символізму творчості автора, що досліджується. Він використовує нетривіальні, певним чином неологічні образи та символи, що мають особливе значення та роблять його творчість унікальною та упізнаваною.

Серед найяскравіших символів звернемо увагу на такі: *«кимось заховані сліди»* – символ минулого, але такого, що хочеться приховати, забути, стерти з пам'яті.

Символ *«таємні кімнати»* означає найпотаємніші куточки душі, щось дуже особисте і відкрите лише для самого себе.

«Горить старий балкон» – символ того, що минуле йде, забувається, але інколи треба безжально видаляти його з пам'яті, бо деякі минулі спогади приносять лише біль.

Символізм фрази *«квіти палить росою»* говорить про те, що біль можуть приносити на перший погляд хороші та лагідні речі, автор асоціює росу з почуттями, коханням дівчини, але інколи воно може приносити розчарування, гіркоту, «палити» почуття іншого.

Також варто звернути увагу на символізм фрази *«часом болять рани загоєні»*, відчувається, що ліричний герой болісно переживає почуття й

розчарувань, що були у його минулому, і хоча вони давно вже пережиті, слід від них залишається в пам'яті й час від часу нагадує про себе.

«Усі хочуть сісти в останній вагон» – варто говорити про символ останнього вагону як останнього шансу, надії, спроби. Ліричний герой говорить про те, що надія насправді помирає останньою й багато хто вірить, прагне чогось навіть тоді, коли немає сил, у цьому, певно, і є символічне значення лексичної одиниці «останній вагон».

Символ «довгий шлях» та його сенс, на жаль, є досить тривіальним, бо означає ряд подій та перепитій, що мають пройти ліричні герої, аби досягти своєї мети. Достатньо звичним є і символ «високо в гори», що дослівно означає «іти до мети».

Таким чином, ми бачимо, що яскравий символізм мови також є елементом авторського стилю С. Вакарчука.

Кількісний аналіз текстів автора дав змогу встановити, що найпопулярнішими у творчості С. Вакарчука є займенники, зокрема «*ти*» (56 випадків уживання), «*я*» (автор вжив 48 разів), та «*ми*» (15 разів). Переважання займенника «*ти*» говорить про спрямованість творчості автора на кожного слухача, читача зокрема. Образ ліричного героя також яскраво виражений.

Серед інших широкоживаних автором слів визначаємо такі: «*життя*» (8 вживань), «*любов*» (7 прикладів), «*сліди*» (4 рази), «*небо*» (5 разів), «*тінь*» (4 приклади) тощо.

Уживання яскравих тропів є однією з найвизначніших характеристик авторського стилю С. Вакарчука. Так ми з'ясували, що найуживанішим тропом автора є епітет, що часто має неологічний характер. Зустрічаються також порівняння, персоніфікація, оксюморон, метафора тощо. Значно символічною є мова автора, уживані ним символи мають достатньо осучаснену асоціацію та певною мірою відображають стан і характер нинішньої епохи. Важливе місце в стилі С. Вакарчука відіграють часті

повтори, що роблять стиль поета упізнаваним і незвичайним. Найуживанішими в текстах автора є займенники «ти», «я», «ми».

2.2. Функція синонімів й антонімів у формуванні авторського стилю

Належним чином варто оцінити використання С. Вакарчуком синонімів та антонімів як абсолютних, так і контекстуальних. Звернімося спочатку до синонімів й антонімів, виражених дієсловами.

Зустрічаємо в текстах такі приклади контекстуальних синонімів: *«не знаєш»*, *«не бачиш»* – у цьому випадку автор хотів сказати, що хтось (ліричний герой) не знає, не відає якусь інформацію, і для цього використовує таку синонімію.

Наступна пара: *«як би я міг прочитати, що думаєш ти»*, *«як би я міг у таємних кімнатах знайти»* – автор використовує ці фрази, щоб урізноманітнити та інакше висловити бажання дізнатися щось. Варто також вказати на високу образність наведених прикладів.

Бачимо синонімічний зв'язок між фразами *«я не зможу відійти»* та *«і не зможу приспати»*, що виражають нездатність ліричного героя забути, покинути розпочату ним справу.

«Не співай для мене так, як то можеш тільки ти» і *«Заспівай для мене так, як то вмієш тільки ти»*, у цьому випадку контекстуальними синонімами виступають слова «можеш» і «вмієш».

Інколи контекстуальні синоніми зустрічаються не в різних фразах, а стосуються лише одного поняття, наприклад *«хто би навчив та й розказав»*. У цьому випадку дієслова є взаємозамінними та взаємодоповнювальними.

Таке явище спостерігаємо в уривку *«Не плач і не журиш, Більше пізнай, далі дивись»*. Автор ужив дві пари синонімів поряд для підсилення ефекту швидкої зміни дії.

Пара синонімічних фраз «*все те, що нас зупиняє*» і «*все те, що змінює нас*» передає неминучість присутності перепони, означає одне й те саме поняття, підкреслює його глибину та образність.

Цікавою парою можна назвати фрази «*Ну, ось я вже більше нічого не бачу, Нічого не чую*». На перший погляд, протилежні поняття, що означають різні почуття й системи сприйняття, означають одне поняття, що буквально означає «більше нічого не знаю». Використання наведених вище дієслів у нерозривній парі часто зустрічається в багатьох письменників, що говорить про влучність і доречність його вживання.

Подібними є фрази «*Я чую, як ти мовчиш, Я бачу твою стіну*». Але в цьому випадку обидві частини речення мають на меті передати відчуття замкненості, відстороненості ліричного героя. Варто зазначити високу образність наведеного прикладу.

Цікаву функцію виконує пара «*І я не знаю слова «ні», І я не чую слова «час»*», у цьому випадку другий синонім «не чую» майже повністю контекстуально відповідає першому «не знаю» та підсилює його значення.

Не менш образною є контекстуально синонімічна пара «*Хто ти є? Ти взяла моє життя. Хто ти є? Ти випила мою кров*». Автор більш образно передає значення слова «завоювала» та підкреслює неминучість цього явища, і тому вживає наведену синонімічну пару.

Використовуючи синоніми «*Хочеш пиши, Або дзвони*», автор намагається розширити поняття, що описується (наразі, комунікативні процеси). Також варто зазначити, що використані синоніми (точніше їх лексичне значення) є яскравим віддзеркаленнями сучасної доби, адже ліричний герой, просячи «писати» йому, має на увазі не листи чи телеграми, а смс та Інтернет-повідомлення. Сучасність мислення автора також є елементом його стилю.

Звернімо увагу на контекстуальні антоніми як на ще один засіб вираження авторського «я». Зустрічаємо такі приклади: «*Тільки закінчиться казка – почнеться життя*», автор підкреслює швидку зміну дії.

«Не співай для мене так, як то можеш тільки ти» і «Заспівай для мене так, як то вмієш тільки ти», у цьому випадку розглянемо слова «не співай» та «заспівай», що у практичному мовознавстві антонімами вважати не слід, але в умовах контекстуальної антонімії ці два слова виконують яскраву стилістичну функцію.

«Твої зелені очі ніяк не помічають очей моїх, але й не відпускають», використання слів «не помічають» та «не відпускають» мають на меті вказати на нерішучість і невпевненість дій, роблять це точно, лаконічно, влучно.

Не менш цікавою є антонімічна пара *«Не шкодуючи днів, їм віддала себе та дарма. Взяли усе, лиш ти сама»*. Цікавим зі стилістичного боку є прийом зміни особи, що виконує дію, це також, певним чином, є антонімія, адже в першій частині фрази дію виконує одна дівчина, а в другій – багато людей.

Пара *«Десь загубилися в небі»*, *«З'явилися у літньому небі»* виконує роль контрастування і тримає увагу читача.

Багатим на антонімію є уривок *«Хто ти є? Ти взяла моє життя і не віддала»*, адже використані слова підкреслюють протилежність подій, а також їх продовжуваність.

Звернімо увагу на синоніми й антоніми, виражені іншими частинами мови. Наприклад, синоніми в уривку *«хочу напиться тобою сильно, шалено»* вжиті для підсилення експресії почуття. Таку ж функцію виконують синоніми й у виразі *«Твої зелені без слів і без обмежень»*.

Прихована, на перший погляд, синонімія криється у парі словосполучень *«старий балкон»* та *«пустий балкон»*, які означають минуле, що в теперішньому не має сенсу.

Також дещо важко розпізнати синонімію в реченні *«І ось, коли ми майже там, де холодно і сніг»*, адже слова «холодно» та «сніг» відносяться до різних частин мови, але якщо зважати на контекст, то в цьому випадку

обидва слова означають певний стан і характеристику середовища, тому ці слова можна вважати контекстуальними синонімами.

Уживаючи синоніми у фразях *«ти чекала любові і світла»* та *«не плач і не жури»*, автор мав на меті розширити описуване поняття, намагався охопити більший простір, поглибити описувані явища.

Утворений ряд із трьох контекстуальних синонімів *«Моє життя, Моє бажання, Мою любов»* виконує експресивну функцію, доповнює образ ліричної героїні, який творить автор.

У фразі *«Та ти наступаєш, ти на бордаж»* синоніми виражені різними частинами мови, але також вдало виконують експресивну функцію.

Варто зауважити, що антоніми, уживані автором, мають досить обмежену кількість функцій, здебільшого вживаються для створення контрастів. Наприклад, у таких уривках: *«Коли ти високо, то зорі навколо і небо так низько»*, *«Зайві слова кимось та й сказані, Вільні думки недопоказані»*, *«Друзі чомусь стали знайомими»*, *«Ночі і дні»*, *«Скільки було сонця й дощів»*, *«Куди несе тебе вода, Де ота земля»*, *«Сльози й сміх»* тощо.

У парі *«Який приходить восени, Щоб дочекатися весни»* антонімічність суперечлива, адже пори року здебільшого поняття одного кола, але у зазначеному контексті можна їх зіставити і розглядати в ролі контекстуальних антонімів.

Цікавим випадком є вживання прямих антонімів у фразі *«Мою любов Першу й останню»*, поза контекстом ці два слова сприймалися б однозначно, але в даному конкретному випадку відносяться і характеризують одне поняття. Але одночасно із цим, синонімами їх назвати також важко.

Багатий на антонімію уривок *«Наша осінь нам миліша, ніж чужа весна, І наша молодь сильніша, ніж чужа стіна»*, адже, крім пір року (у цьому контексті вони також виступають у ролі антонімів), зустрічаємо пари «наша-чужа», повторюваність також виконує функцію, виражає експресію, підкреслює контрастність.

У прикладі «Холодна вода не врятує від спеки» антонімічність полягає не в лексичному значенні слів, а більше у відчуттях, що вони виражають. Холодна вода асоціюється з прохолодою, що контрастує зі спекою. Уживання антонімів, що базується на почуттях є дуже дієвим, адже включає не лише асоціативний зв'язок, але й викликає в читача тактильні (або візуальні чи аудіальні) спогади.

Уривок «*І очі твої – то моя небезпека, І ті ж самі очі – то щастя моє*» також містить антонімічну пару, при чому відбувається розрив звичних стереотипів і поруч із поняттям «щастя» ми бачимо протилежне поняття «небезпека». У спогадах більшості, певно, виникне асоціативний ряд щастя – нещастя (горе), але вживши інше поняття, автор розриває стереотип і тим самим ще більше впливає на читача на емоційному рівні.

Досить яскравою є антонімія в уривку «*Сьогодні ти як сонце, А завтра як сніг*», крім звичних асоціацій, виникають тактильні спогади, а отже контраст буде яскравішим і більш дієвим.

Цікавою парою є фрази «*Ми ніби не чужі, Але ж ми не сім'я*». Варто звернути увагу на заперечення, що ще більше підкреслюють протилежність названих понять. Абсолютні антоніми спостерігаємо у фразі «*І будемо і ламаємо знов*».

Таким чином, проаналізувавши твори С. Вакарчука, можемо сказати, що використання у текстах пісень синонімів та антонімів (як абсолютних, так і контекстуальних) є характерним явищем його авторського стилю. Синоніми й антоніми виконують великий спектр функцій, зокрема відіграють важливу роль у творенні поетичних образів.

Висновки

Проаналізувавши праці дослідників, що стосуються поняття стилю, можемо зробити висновок, що єдиного, уніфікованого поняття «стиль» не існує. І все ж на основі розглянутих визначень можна сказати, що мовний стиль – це сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. А також це різновид мови, який використовується в типовій соціальній ситуації та який відрізняється від інших варіантів своїми мовними, граматичними та фонетичними рисами

Найпоширенішим у науці про літературу є розуміння стилю як індивідуальної творчої манери, «творчого обличчя» окремого письменника. Стиль письменника пов'язаний не лише з обраним художнім методом, а й із творчою індивідуальністю митця.

Стиль авторський чи індивідуальний можна визначити як ідейно-художню своєрідність творчості письменника, риси його творчої індивідуальності, зумовлені життєвим досвідом, світоглядом, загальною культурою, характером, уподобаннями, орієнтацією на певні літературні напрями тощо. Найяскравіші індивідуальні стилі мають письменники, поети, публіцисти.

Дослідження мови поезії є досить широким полем для вивчення, оскільки поети використовують велику кількість різноманітних мовних засобів. Поетична мова творів характеризується застосуванням різноманітних тропів. Найпоширенішими серед них є епітети, метафори, алегорії, гіперболи, літоти, метонімії, персоніфікації, символи, синекдохи, літературні повтори. Також дуже важливими інструментами стилетворення є вживання антонімів і синонімів.

Лексичних засобів та способів для вираження авторського стилю в тексті існує багато, вони виконують різну стилістичну функцію та по-різному впливають на читача. Уміння та здатність унікально та влучно використовувати лексичні засоби для досягнення мети автора визначають його майстерність та професіоналізм.

Об'єктом нашого дослідження були твори відомого українського композитора та виконавця, фронтмена гурту «Океан Ельзи» Святослава Вакарчука. Те, що досліджуваний нами автор є уродженцем Західної України, також є значним фактором впливу на стильову манеру поета, на його словниковий запас та особливості побудови речення, характерні для даної місцевості.

Головна професійна діяльність С. Вакарчука (фізик-теоретик) не вплинула значною мірою на його авторський стиль, у його творах не зустрічаються професіоналізми, мова його творів поетична. Автор вдало розрізняє та розділяє сфери своєї діяльності та не змішує їх.

Одним із стильових прийомів С. Вакарчука є часте вживання яскравих тропів. Стилiстична роль епітетів у поетичному тексті дуже велика, адже сприяє більш яскравому та образному сприйняттю предметів та явищ, зображених автором. Також у текстах порівняння виконують важливу стилістичну функцію, допомагають зрозуміти авторський задум перенесення одних ознак явищ чи предметів на інші.

У текстах знаходимо приклади й інших тропів: метафора, оксюморон, літота, персоніфікація тощо. Подвійне заперечення також виконує значну стилістичну функцію, адже підкреслює неминучість явищ та процесів. Автор часто використовує цей прийом для підкреслення експресії та значних переживань ліричного героя.

Щодо уособлення, то *думки, квіти, очі, земля* виступають у тексті як живі істоти, що можуть спати, бавитися та інше. Такий авторський прийом говорить про його здатність оживлювати предмети, вводити їх в дію, надавати життя та змушувати виконувати авторський задум.

Найулюбленишим художнім засобом С. Вакарчука є епітети. Усі вони несуть позитивний заряд, у творчості автора немає негативу. Епітети С. Вакарчука дуже яскраві, вони дають змогу більш об'ємно уявити авторські образи. Одним із цікавих авторських прийомів є часті повторення, що зустрічаємо майже в кожному аналізованому нами тексті. Можна сказати, що

прийом повторення є характерним, а здебільшого найуживанішим у творчості С. Вакарчука, це є його своєрідною «візитною карткою», що робить його творчість унікальною та упізнаваною.

Значну увагу привертає символізм у творчості автора. Він використовує нетривіальні, певним чином неологічні образи та символи, що мають особливе значення та роблять його творчість винятковою. Серед них можемо назвати: *«кимось заховані сліди»*, *«таємні кімнати»*, *«горить старий балкон»*, *«квіти палить росюю»*, *«усі хочуть сісти в останній вагон»*, *«часом болять рани загоєні»* та інші.

Провівши кількісний аналіз текстів творів автора, було встановлено, що найпопулярнішими у творчості С. Вакарчука є займенники, зокрема *«ти»* (56 випадків уживання), *«я»* (автор вжив 48 разів), та *«ми»* (15 разів). Переважання займенника *«ти»* говорить про спрямованість творчості автора на кожного слухача, читача зокрема. Образ ліричного героя також яскраво виражений. Враження приналежності читачів, слухачів до явищ і подій, що описуються, досягається за допомогою частих вживань займенника *«ми»*. Серед інших широкоживаних автором слів визначаємо такі: *«життя»* (8 вживань), *«любов»* (7 прикладів), *«сліди»* (4 рази), *«небо»* (5 разів), *«тінь»* (4 приклади) тощо.

Уживання яскравих тропів є однією з найвизначніших характеристик авторського стилю С. Вакарчука. Належним чином варто оцінити використання автором синонімів та антонімів (абсолютних і контекстуальних).

Варто зауважити, що антоніми, вживані автором, мають досить обмежену кількість функцій, здебільшого вживаються для створення контрастів. Синоніми створюють додаткову глибину поетичних образів, дають змогу більш точно зрозуміти авторський задум. Антоніми й синоніми С. Вакарчука мають неологічний характер, впливають на читача не лише на асоціативному рівні, але й на психологічному, є характерним явищем його

авторського стилю, виконують великий спектр різноманітних функцій (впливу, контрасту, підсилення тощо).

Переконані, що розпочату роботу слід продовжувати в тісному зв'язку з вивченням стилістики в цілому.

Отримані результати з досліджуваної проблеми не претендують на повноту й вичерпність характеристика авторського стилю С. Вакарчука, але можуть слугувати корисним додатковим матеріалом для вивчення авторської стилістики загалом та індивідуального стилю Святослава Вакарчука зокрема.

Список використаної літератури:

1. Бандура О. М. Мова художнього твору : [нарис] / О. М. Бандура. – К. : Дніпро, 1964. – 121 с.
2. Білодід І. К. Сучасна українська літературна мова: Стилїстика / І. К. Білодід – К. : Наук, думка, 1973. – 588 с.
3. Виноградов В. Стилїстика. Теория поэтической речи. Поэтика / В. Виноградов. – М. : Просвещение, 1963. – 543 с.
4. Галич О. Теорія літератури / Галич О., Назарець В., Васильєв Є. – Л. : Либідь, 2001. – 344 с.
5. Гвоздев А. Н. Очерки по стилїстике русского литературного языка / А. Н. Гвоздев. – М. : Учпедгиз, 1955. – 133 с.
6. Єрмоленко С. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / Єрмоленко С., Бибик С., Тодор О. ; за редакцією С. Єрмоленко. – К. : Либідь, 2001. – 224 с.
7. Кожина М. Н. Стилїстика русского языка / М. Н. Кожина. – М. : Просвещение, 1983. – 223с.
8. Крайнікова Т. Мова художнього твору / Т. Крайнікова. – К. : Дніпро, 2002. – 150 с.
9. Лесин В. М. Літературознавчі терміни: Довідник / В. М. Лесин. – К. : Рад. шк., 1985. – 251 с.
10. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / Лесин В. М., Пулинець О.С. – К. : «Радянська школа», 1965. – 360 с.
11. Літературознавчий словник-довідник [Гром'як Р. Т., Ковалів Ю. І. та ін.]. – К. : ВЦ «Академія», 1997. – 752с.
12. Лосев А. Ф. Материалы для построения современной теории художественного стиля / А. Ф. Лосев. – М. : Контекст-1975, 1977. – 224 с.
13. Одинцов В. В. Стилїстика текста / В. В. Одинцов. – М. : Наука, 1980. – 263 с.

14. Пахаренко В. Художнє слово : [короткий нарис практичної стилістики] / В. Пахаренко. – Вінниця : Нова книга, 2000. – 170 с.
15. Переломова О. С. Ідіостиль Валерія Шевчука : монографія / О. С. Переломова. – Суми : Вид-во СумДУ, 2010. – 138 с.
16. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – К. : Либїдь, 1992. – 248 с.
17. Рыбникова М. А. Избранные труды / М. А. Рыбникова. – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1958. – 248 с.
18. Святослав Вакарчук [Електронний ресурс] : Вікіпедія. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Вакарчук_Святослав_Іванович
19. Степанов Г. В. О границах лингвистического и литературоведческого анализа художественного текста / Г. В. Степанов – М. : Наука, 1982. – 136 с.
20. Ткаченко О. А. Мистецтво слова / О. А. Ткаченко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2003. – 448 с.
21. Чередниченко І. Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української мови / І. Г. Чередниченко. – К. : Радянська школа, 1962. – 495с.